Forslag til revidert høringsuttalelse etter politisk behandling, fra Lindesnes kommune til revisjon av Utviklingsplan 2040 for Sørlandet sykehus HF

- Rød tekst markerer endringer etter innspill/ forslag i UHV
- Grønn tekst er administrasjonens forslag til endringer etter å ha lest blant annet Kr. sand kommune sin høringsuttalelse. Vi tenker det er viktig å ta med noe konkret om pasienter som dømmes til tvungent psykisk helsevern, da det er en meget krevende brukergruppe å håndtere for en kommune.

Lindesnes kommune støtter planens hovedretning, hvor kvalitet, pasientsikkerhet og bærekraftige helsetjenester legges til grunn for utviklingen av spesialisthelsetjenesten i Agder.

Planen dokumenterer en utvikling med sterk vekst i antall eldre, økt etterspørsel etter helsetjenester, tiltagende mangel på helsepersonell og behov for betydelig omstilling av tjenestene. Disse utfordringene er ikke midlertidige. De vil prege utviklingen av spesialisthelsetjenesten i flere tiår framover. Lindesnes kommune mener utviklingsplanen beskriver utfordringsbildet godt, men at planen i større grad bør konkretisere hvordan Sørlandet sykehus skal håndtere den varslede mangelen på kompetansepersonell og hvilke konsekvenser dette får for framtidig organisering av tjenestene.

Lindesnes kommune er samtidig opptatt av at nødvendige effektiviseringstiltak ikke må medføre redusert tilgjengelighet til spesialisthelsetjenester for innbyggerne eller en utilsiktet forskyvning av oppgaver og kostnader til kommunene uten at dette følges opp med tilstrekkelig kompetansebygging, finansiering og samhandling.

Lindesnes kommune er positiv til at utviklingsplanen legger stor vekt på sammenhengende pasientforløp og tettere samarbeid mellom sykehus, fastleger og kommunale tjenester. Når det gjelder psykisk helsevern og rusbehandling, ønsker kommunen en tydeligere satsing på psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling i utviklingsplanen.

Behovet for tjenester innen psykisk helse og rus forventes å øke betydelig i årene framover. Dette gjelder både barn og unge, voksne og eldre. Når det gjelder barn og unge, savner Lindesnes kommune en tydeligere omtale av ~~barn og unge~~ denne gruppen i den reviderte utviklingsplanen. Barn og unge har et sammensatt utfordringsbilde, og utviklingen innen blant annet psykisk helse stiller krav til både kapasitet og god samhandling mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. Kommunen mener derfor at utviklingsplanen bør tydeliggjøre hvordan Sørlandet sykehus HF vil bidra til tidlig og tverrfaglig innsats, gode pasientforløp og et tilstrekkelig dimensjonert tjenestetilbud for barn og unge frem mot 2040.

Lindesnes kommune opplever allerede et betydelig press på tjenestene innenfor rus og psykisk helse, og mener utviklingsplanen bør beskrive mer konkret hvordan Sørlandet sykehus vil styrke tilgjengeligheten til psykisk helsevern og sikre gode overgangsfaser mellom nivåene samt bidra til kompetansestøtte overfor kommunene og utvikle ambulante og oppsøkende tilbud. Det er behov for oppbygging av en mer robust og sammenhengende

helsetjeneste med behov for utbygging av både døgntilbud, poliklinisk behandling og utvikling av nye ambulante og desentraliserte spesialisthelsetjenester.

Lindesnes kommune er bekymret for at den langvarige reduksjonen i døgnkapasitet innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) ikke står i forhold til dagens og framtidens behov. Samtidig som antall døgnplasser er redusert betydelig, øker antallet pasienter dømt til tvungent psykisk helsevern kraftig, noe som legger økende press på kapasiteten ved Sørlandet sykehus HF. Sørlandet sykehus HF har en særlig stor andel pasienter under tvungent psykisk helsevern sammenlignet med resten av Helse Sør-Øst. Dersom denne utviklingen fortsetter, vil behovet for sikkerhetspsykiatriske plasser, døgnbehandling og spesialiserte botilbud øke betydelig fram mot 2040. Kommunen mener den reduserte døgnkapasiteten i spesialisthelsetjenesten medfører en utilsiktet oppgaveoverføring til kommunene. Dette gir økt behov for ressurser, kompetanse, tilrettelagte boliger og oppfølging av personer med alvorlige og sammensatte utfordringer innen psykisk helse og rus. Risikoen er at kvalitet og kontinuitet i tjenestene svekkes for en særlig sårbar pasientgruppe. Kommunen støtter etablering av overgangsboliger og sikkerhetsboliger i regi av spesialisthelsetjenesten. Overgangsboliger kan bidra til bedre behandlingsforløp og tryggere overganger til kommunale tjenester. Kommunen mener enkelte pasienter med høy og varig voldsrisiko vil ha behov for langvarige eller livslange tilbud i sikkerhetsbolig, og ikke bør tilbakeføres til kommunene.

Lindesnes kommune er opptatt av at innbyggerne i hele Agder også i framtiden skal ha tilgang til spesialisthelsetjenester med høy medisinskfaglig kvalitet, god tilgjengelighet og høy pasientsikkerhet. Vi ser allerede i dag at rekrutteringsutfordringer ved ett sykehus eller innen enkelte fagområder, kan føre til økt belastning på andre lokasjoner. Dette kan skape ubalanse i kapasitet og tilbud, og reiser spørsmål om hvor robust dagens struktur vil være på lengre sikt, og hva dette gir av utfordringer også for kommunenes helse- og omsorgstjenester.

Kommunen mener derfor at tiden er inne for å starte et mer langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med framtidens sykehustilbud i Agder.

En slik utredning bør ta utgangspunkt i pasientenes behov og helsetjenestens samfunnsoppdrag, og bygge på oppdatert kunnskap om demografi, medisinsk utvikling, teknologi og framtidig tilgang på kompetanse.

Lindesnes kommune vil understreke at de viktigste beslutningene om framtidens sykehustilbud må være kunnskapsbaserte og forankret i medisinskfaglige vurderinger. Spørsmål om framtidig sykehusstruktur må ikke avgjøres gjennom tilfeldige tilpasninger som følge av kortsiktige kapasitets- eller rekrutteringsutfordringer. Slike beslutninger må bygge på et bredt faglig grunnlag og en helhetlig vurdering av hva som samlet sett gir befolkningen i Agder det beste helsetilbudet.

Utviklingsplanen beskriver på en god måte hvilke utfordringer Sørlandet sykehus HF står overfor fram mot 2040. Etter Lindesnes kommunes vurdering må neste steg være å utvikle et tydelig og kunnskapsbasert beslutningsgrunnlag for hvordan disse utfordringene skal møtes på lang sikt.

Lindesnes kommune støtter derfor hovedretningen i utviklingsplanen, men forventer samtidig at det igangsettes et langsiktig utredningsarbeid som kan gi grunnlag for framtidige strategiske valg om sykehustilbudet i Agder. Målet må være å sikre befolkningen et bærekraftig, robust og framtidsrettet sykehustilbud med høy kvalitet og pasientsikkerhet også i tiårene etter 2040.